

ХОРИЖИЙ ТИЛЛАРНИ ЎҚИТИШДА ИННОВАЦИОН ЁНДАШУВ

Исматова Жасмина Муҳаммад-Али қизи

Низомий номидаги Тошкент давлат университети талабаси

АННОТАЦИЯ Олий таълим, ўрта таълим муассасаларида инглиз тилини ўқитишда самарадорлик инновациялар билан боғлиқ. Хусусан, инглиз тилини ўрганишда инновацион ёндашув, таълим тизимини технологиялаштириш, таълим тизимини чуқурроқ ислоҳ қилиш билан бирга, таълим самарадорлигини ошириш, таълим жараёнида ўқувчига хорижий таълим тажрибаларини сингдириш ижобий натижаларни шакллантиришга сабаб бўлади.

Калит сўзлар: инновация, инновацион ёндашув, таълим самарадорлиги, инглиз тили, таълим тизими.

Айни вақтда ёшларнинг тил ўрганишга бўлган қизиқишлари ортиб бормоқда. Хусусан, чет тилларидан инглиз тилини ўрганиш давр талабига ҳам айланиб бормоқда. Шундай экан, чет тилларни ўқитишда инновацион усуллардан фойдаланиш муҳим аҳамият касб этмоқда. Бу эса педагог-ўқитувчиларни ташаббуслари ва янгиликлари асосида айнан барча таълим тизимида мазмунли ва сифатли таълим тизимини ривожланиши билан боғлиқ ҳолда кузатилади. Яъни, инновация маълум бир фаолият майдонидаги муаммони ечиш учун янгича ёндашув демакдир. Бугунги кунда мактаб пайтидан бошлаб ўқувчиларга инглиз тилини ўргатиш зарур. Ўз тилидан бошқа хорижий тилларни эгаллаган ҳар қандай ўқувчи ва талаба ҳар томонлама ривожланган шахс сифатида камол топади. Айниқса, республикаimiz мустақилликка эришгандан сўнг кадрлар тайёрлаш масаласида инглиз тилини ўргатиш юқори ўринга кўтарилди. Республикаimiz туристик мамлакатлар қаторида ривожланган, бошқа давлатлар қаторида ўз

таракқиёт йўлини эгаллаган бир давлат сифатида бугунги ёшларга тил ўрганишни зарурат қилиб қуйди.

Ҳозирги пайтда инглиз тилини узлуксиз ўргатиш ҳисобга олиниб, турли типдаги ўқув юртларида инглиз тили ўргатиш масаласи ва улар учун дастур, дарслик, қўлланмалар ишлаб чиқиш, уларнинг методикаси билан шуғулланиш масаласи долзарб бўлиб турибди. Тил ўрганиш кишилик жамиятида бағоят муҳим соҳалардан ҳисобланади. Алоқа воситаси бўлмиш тилни табиий муҳитда (оилада, жамоатчилик орасида) ёки уюшган ҳолда дарсда амалий эгаллаш мумкин. Тил ҳодисаларига оид билимлар эса назарий жиҳатдан ўрганилади. Халқаро муносабатлар авж олган замонамизда тилларни билиш, кўп тиллилик улкан аҳамият касб этмоқда. Умуман олганда давлатимизда ёшлар ўртасида чет тилларига қизиқиш ва уни шиддат билан ўрганиш ортиб бормоқда. Бу эса таълимга инновация, инновацион фаолият, инновацион педагогика, таълимда инновацион жараёнларни бошқариш, чет тилларини ўрганиш, чет тилида дарс ўтиш каби тушунчаларни ривожлантиради.

Бугунги кунда педагогларнинг инновацион фаолият кўникма, малакаларига эга бўлишлари муҳим аҳамиятга эга. Педагоглар томонидан инновацион фаолият кўникма, малакаларини ўзлаштира олишларида уларнинг инновацион ёндошувга эга бўлишлари талаб этилади. Ўз моҳиятига кўра педагоглар томонидан инновацион фаолият кўникма, малакаларининг ўзлаштирилиши уларда инновацион ёндошувни қарор топиши асосида кечади. Глобаллашув шароитида таълим шахсни ҳар томонлама вояга етказиш, унда комиллик ва малакали мутахассисга хос сифатларни шакллантиришда муҳим ўрин тутади. Бугунги тезкор давр таълим олувчилар, шу жумладан ўқувчиларни ҳам қисқа муддатда ва асосли маълумотлар билан қуроллантириш, улар томонидан турли фан асосларини пухта ўзлаштирилиши учун зарур шартшароитларни яратишни тақозо этмоқда.

Инглиз тили ўқитувчиси ўзининг қўллаётган метод, усул, йўллари, машқларни тўғрилигини билиш, ўқувчиларга, талабаларга қандай билим бераётганини, камчиликларини аниқлаши, текшириш натижаси орқали бўлади. Инглиз тилини ўрганаётган, ўқиётган ўқувчи ва талабалар ўзларининг билимлари натижасини билишга қизиқадилар. Ўқитувчининг нутқи имкони борича синтактик жиҳатдан содда, жозибадор, таъсирчан тузилиши лозим. Ҳар қандай билим ва тарбия, асосан ўқитувчининг дарс ҳамда дарсдан ташқари кундалик нутқи орқали бериб борилади. Нутқда, у қандай шаклда бўлмасин, бизнинг кадриятларимиз ҳурмат қилиниши лозим.

Бугун ўқувчи қайчи бир чет тилини ўрганмасин ўзбек миллатига хос нутқий мулоқотнинг ўзига хослигини тарк этмайди. Чунки ўқитувчи фақат тил ўргатибгина қолмай, ҳар қандай шароитда ҳам тарбиячи эканлиги билан характерланади. Шу билан бирга чет тилида тўғри сўзлаш кўникмаларини ҳам шакллантиради. Нутқнинг тўғрилиги унинг адабий тил нормаларига мослигидир. Адабий тил нормалари кўп тармоқли бўлгани учун нутқнинг тўғрилиги ҳам бир қанча шартларни ўзида қамрайди. Нутқнинг тўғрилиги унинг энг муҳим алоқавий фазилатидир. Нутқнинг тузилиши тўғри бўлмаганда, унинг мантикийлиги, аниқлиги, ўринлилиги кабилар ҳақида гапириб бўлмайди. Тўғри нутқ тузиш учун сўзловчи адабий тил нормаларини эгаллаб олган бўлмоғи лозим. Бу эса жуда мураккаб, сермашаққат ишдир. Ўқув юртларда инглиз тили ўқитишда шу томонлар бирга қизиқиб, текшириш натижасидан тўғри хулоса чиқариб иш тутсалар, инглиз тили ўқитиш кўнгилдагидек, дастур талабига амал қилинган ҳолда, умумтаълим, тарбиявий, амалий, ривожлантирувчи йўналишда бўлади, мақсадлар амалга ошади.

Хулоса қилиб айтганда, ҳозирги кунда таълим тизимида ва таълим муассасаларида чет тилларини, хусусан инглиз тилини ўргатишнинг инновацион усулларини қўллаш орқали ўқитиш муҳим аҳамият касб этмоқда.

Демак, ҳар қандай хорижий тилларни мукамал ўзлаштиришда ва ўқитишда ўргатувчининг ўрни катта аҳамиятга эга.

АДАБИЁТЛАР:

1. Karimov, U., & Abdurakhmon, A. (2017). Innovative information technology in education. Форум молодых ученых, (5), 9-12.
2. Shavkatovna, S. R. (2021). Methodological Support for The Development of Primary School Students' Creative Activities. Texas Journal of Multidisciplinary Studies, 2, 121-123.
3. Салойдинов, С. К. (2022). Инновационное решение для получения биогаза. “Central Asian Research Journal for Interdisciplinary Studies (CARJIS)”, 2(3), 280-285.
4. Asadullaeva N. Pedagogical Factors Of Formation Of Active Life Position Among Young Generation //The American Journal of Social Science and Education Innovations. – 2021. – Т. 3. – №. 01. – С. 576-584.
5. Kholikova, D. M. (2019). Innovative activity of modern high school: tendencies of development. Scientific Bulletin of Namangan State University, 1(9), 215-220.